

Zátor

Kraj: Moravskoslezský

Správní obvod: Krnov

Nadmořská výška: 368 m n. m.

Počet obyvatel: 1 186

Adresa URL: www.zator.cz

Okres: Bruntál

GPS souřadnice: 50.034127N, 17.592961E

První pís. zmínka: 1377 (647 let)

PSČ: 793 16

Historie obce Zátor

Ves a tvrz Sator (lat. "oráč", pluh je na místní pečeti) se poprvé písemně připomíná v r. 1377, kdy ji vlastnil Štěpán z Varanova. Tak byla uvedena v listině, již se synové opavského knížete Mikuláše II. podělili o otcovské dědictví. Tehdy vzniklo krnovské panství, které obdržel Jan I.

Zátor patřil místnímu vladyckému rodu. Roku 1409 obýval tvrz Bohuš ze Zatora, v r. 1413 byl ve vsi nákupní fojt. V zemských deskách krnovských se toho roku objevil vedle latinského de Zator i německý název Zeyffersdorf, zřejmě tehdy tvrz a "dolní" ves splynuly s "horní" vsí jako jeden majetek, pro který se setrvačností užívalo obou názvů.

Stručná historie obce

Ve válkách mezi králem Jiřím z Poděbrad a Matyášem Korvínem se tehdejší krnovský kníže Jan přidal na stranu krále Jiřího, byl r. 1474 zajat a jeho panství se ujal vítěz Matyáš. Zátor byl zřejmě v této uherské válce vypleněn. Pak byla pustá ves Zátor několikrát prodána.

1597 byl místními farníky zakoupen velký zvon, který byl ulit opavským zvonařem Zachariášem Milnerem. Zvon váží 510 kg. Zvon přežil obě světové války a visí na věži dodnes. Původní kostel byl dřevěný s kamennou věží.

Do r. 1603 vládl Krnovsku syn markraběte Jiřího Jiří Frydrych Hohenzollernský, za jehož vlády pokračoval příklon Krnovska ke Slezsku a zavádění němčiny jako úředního jazyka, který postupně vytlačoval latinu a češtinu. Pusté vsi byly postupně obnovovány. Na samém konci třicetileté války byl prý zátorský kostel vypálen Švédy při Torstenssonově tažení.

V roce 1651 dali zátorští farníci jako výraz vděčnosti za mír ulit nový zvon - 344 kg u zvonaře Hanze Knaufa v Opavě.

V roce 1668 P. Johann Georg Schulz zavedl samostatné zátorské matriky.

V letech 1753-55 dal patron Wenzel kníže Liechtenstein zcela přestavět značně sešlý zátorský kostel na

prostornou jednolodní klenutou stavbu.

V době válek o dědictví rakouské v letech 1740-42 utrpěly jednotlivé obce velké škody, byl hlad, drahota, neúroda. Řada usedlostí zpustla. Bída byla završena pustošivou povodní kolem r. 1755. Trvalo léta, než se podařilo úrodnost obnovit. Ve větším měřítku se zde začaly pěstovat brambory a staly se základní plodinou a záchranou před hladomorem. Poslední velká morová epidemie zasáhla postupně od r. 1714 celou Moravu a nepochybně se nevyhnula krnovskému knížectví.

Od r. 1770 se začalo užívat domovních čísel.

Léta 1771-1774 byla hladová - katastrofální neúroda obilí, podpora orientace na pěstování brambor.

Roku 1783 byla postavena panem Katzerem dnešní farní budova, stáje, chlévy. Byla postavena zeď kolem hřbitova. Také nechal upravit pramen místní železité kyselky a vodu úředně přezkoušet a u c.k. zemského gubernia "aprobovat". V roce 1806 poznamenáno, že kyselka byla hojně čerpána a užívána a dokonce vyvážena do jiných míst.

V roce 1798 měl Zátor 104 domovních čísel a 613 německy mluvících obyvatel, kteří se živili zemědělstvím, lnářstvím, chovem dobytka.

Loučky měly 90 domovních čísel a 549 německy mluvících obyvatel. Byl zde šenk, palírna, kovárna, myslivna, 2 mlýny a několik bělidel. Ve zdejším lese na tzv. Burgbergu jsou ještě znatelné prastaré zbytky zdí bývalého hradu.

Roku 1813 zpusťovala rozvodněná Opava Loučky a dolní část Zátoru, zničila pole i domy.

V roce 1834 bylo v Zátoru 105 domů s 612-ti obyvateli, v Loučkách 95 domů s 593 obyvateli. Rok 1848 - zrušení roboty a také bylo publikováno císařské nařízení o zrušení dědičného rychtářství a starých obecních rad, od té chvíle si měly obce rychtáře volit. Zákon o obcích ze dne 17.3.1849 prosadil zásadu, že základem svobodného státu je svobodná obec. Obecní zastupitelstvo je voleno občanstvem, rozděleným podle výše placených daní do čtyř volebních tříd, skládá se ze starosty, tří obecních radních a zastupitelstva. Od r. 1850 se staly správními jednotkami říše tzv. politické okresy místo dosavadních panství. Obce zátorské farnosti příslušely okresnímu hejtmanství v Krnově.

V roce 1855 řádila na Moravě opět cholera.

Válka s Pruskem r. 1866 přinesla další vlnu cholery

1880, 1890 průtrže mračen a zátopy.

V r. 1880 došlo k obrovským škodám nejen v Zátoru, ale i v celém Slezsku.

V r. 1885 - vybudována okresní silnice přes Zátor.

15.10.1872 byla uvedena do provozu železnice Olomouc- Bruntál- Krnov -Opava. Zastávka v Zátoru byla zřízena a otevřena až 1.8.1892

Roku 1900 pracovala v Loučkách škrobárna. Zátor měl tehdy 126 domů s 739 obyvateli.

10. a 11.7.1903 se po průtrži mračen opět vylila řeka Opava z břehů a zcela zaplavila Heřmanovy a Loučky. Velké škody byly na pozemcích i domech. K 31.12.1910 proběhlo v celém Rakousku-Uhersku sčítání lidu. Podle něho měl Zátor katastr 1227 ha, ve 150 ti domech 836 obyvatel, (823 katolíků, 12 evangelíků, 1 jiného vyznání. Všichni byli Němci, 13 z nich cizozemci. Čech nebo Polák nebyl v obci ani jeden. V obci byl katolický farní kostel, evangelický kazatelský úřad augšpurské konfese, dvoutřídní obecná škola, zkoušená porodní bába, hasičský sbor, zapsané výtěžkové a hospodářské družstvo a spolek pojišťující proti škodám požárním, železniční zastávka.

Loučky měly katastr 681 ha, 137 domů s 698 obyvateli. 660 bylo katolíků, 36 evangelíků, dva židé. Všichni byli Němci, 18 cizozemců. Byla zde dvoutřídní obecná škola, lékař, zkoušená porodní bába, hasičský sbor, četnická stanice se třemi četníky, poštovní úřad s telegrafem a telefonní hovornou.

V r. 1919 byla obec elektrifikována.

7.10.1938 vstoupila německá armáda od Krnova do údolí Opavy. Současně s ní projel Adolf Hitler po okresní silnici přes Loučky do Bruntálu a byl obyvatelstvem radostně vítán.

6.5.1945 vstoupily ruské jednotky do Zátoru , německé jednotky, které měly na faře lazaret, se stáhly na sever. Hlavní transport Němců odešel ze Zátoru 6.5.1946. Přibývalo českých osídlenců. Bohoslužby byly slouženy česky i německy. Většina nových osídlenců musela být ze Slezska. Zátorští pocházeli z Frýdecka, Kozlovic u Frenštátu, z Hané. V roce 1949 bylo v Zátoru založeno JZD, Zátor a Loučky spojeny v jednu obec se společným MNV. Nejdůležitější události týkající se kulturního, společenského , politického i ekonomického dění jsou zachyceny v Kronice obce Zátor, kterou počal psát kronikář obce pan Josef Holý dne 10. listopadu 1949. Předsedou tehdejšího MNV byl pan Čtvrťka Alois. Kronika čítá 484 stran a jsou zde pečlivě a věrně zachyceny nejdůležitější události života obce až do současnosti. Kronika je uložena na OÚ v Zátoru v kanceláři starosty a kdykoliv na požádání je možno do ní nahlédnout.

